

TA IN 2015

toneelgroepamsterdam

VOORWOORD

Toneelgroep Amsterdam mocht in 2015 veel waardering ontvangen. Zowel de Theo d'Or als de Louis d'Or gingen naar acteurs van ons gezelschap: Marieke Heebink en Ramsey Nasr. Onze producties werden genomineerd voor het Nederlands Theater festival en het TheaterFestival (Vlaanderen) en we mochten prijzen en nominaties ontvangen in Chili en Barcelona.

Daarin zie ik, naast een compliment voor het ensemble en het technisch team, vooral een aanmoediging om door te gaan op de weg die we al een aantal jaar bewandelen. We zoeken samenwerking met Nederlandse en buitenlandse schrijvers, regisseurs en andere gezelschappen. Die dagen ons uit om nieuwe, verdiepende voorstellingen te maken over de mens in een voortdurend veranderende maatschappij.

Steeds vaker komen schrijvers, acteurs en regisseurs naar onze thuisbasis Amsterdam, de plek waar wij de ruimte voelen om ideeën te ontwikkelen en te experimenteren. Samen met hen willen we het publiek verrassen met andere manieren van verhalen vertellen. Een groeiend aantal mensen wilde er dit jaar getuige van zijn in onze stad, zowel uit Nederland als uit het buitenland.

Vanuit deze basis konden we onze ideeën de rest van de wereld inbrengen. In 2015 produceerden we *Kings of war*, *Antigone*, *De stille kracht* en *Song from Far Away* met buitenlandse partners. Deze grote en kleine producties waren op de meeste continenten en in veel grote steden te zien en reizen ook de komende jaren over de wereld. Toneelgroep Amsterdam kan en wil zijn voorstellingen zo vaak als mogelijk op buitenlandse podia tonen.

Onze groeiende artistieke ambities vragen om een degelijke financiële basis. Naast de vele gewaardeerde fondsen en landelijke en stedelijke overheden, komen zakelijke en particuliere partners nadrukkelijk in beeld. In 2015 voelden wij ons gesteund door onze zakelijke partners en toneelliefhebbers die Toneelgroep Amsterdam in het algemeen, of een specifieke voorstelling ondersteunden. We zien deze partnerschappen ook in de toekomst als cruciaal voor de ontwikkeling van Toneelgroep Amsterdam.

Die ambitie geldt ook voor ons educatief programma, waarmee we jongeren en amateurs uit alle achtergronden bij de thema's van onze voorstellingen wisten te betrekken. Velen zetten hun eerste stappen in het theater of op het podium. Zodat het theater voor hen, net als voor ons, de plek is om je thuis te voelen door geconfronteerd en uitgedaagd te worden.

Ivo van Hove

'KLASSIEKERS SAMENBRENGEN OM IETS OVER HET HEDEN TE ZEGGEN: DE REGISSEUR VAN TONEELGROEP AMSTERDAM DOET HET MET EEN MEESTERLIJKE INTELLIGENTIE. EN EEN TROEF: DE FABELACHTIGE ACTEURS VAN ZIJN GEZELSCHAP, DIE DE MOGELIJKHEID KRIJGEN OM DE VOLLE OMVANG VAN HUN TALENT TE LATEN ZIEN.'

— **LE MONDE OVER KINGS OF WAR**

‘[...] onstage, where the superb actors of Ivo van Hove’s Toneelgroep Amsterdam banished every last remnant of Ingmar Bergman’s perpetual chill from a pair of plays about art, delusion and the ravages of devotion’

– THE NEW YORK TIMES OVER NA DE REPETITIE / PERSONA

‘rijk aan beelden en economisch, emotioneel en reflecterend tegelijkertijd, wat overigens ook geldt voor het uitstekende ensemble van acteurs’

– DEUTSCHLANDFUNK OVER DE STILLE KRACHT DAT OP DE RUHRTRIËNNALE IN PREMIÈRE GING

‘Willem and the isolated world he inhabits are the perfectly synchronized creation of the director Ivo van Hove, the actor Eelco Smits and the playwright Simon Stephens.’

– THE NEW YORK TIMES OVER SONG FROM FAR AWAY

‘Gold maakt er een voorstelling van die op een heel onnadrukkelijke wijze op alle fronten klopt. Geen grote dramaturgische ingrepen, geen opvallend decor. Alleen vier perfecte acteurs die een mooi, breekbaar verhaal neerzetten.’

– NOORD-HOLLANDS DAGBLAD OVER GLAZEN SPEELGOED

‘een geëngageerde, actuele Lear die zo mogelijk nog rijker en gelaagder is dan het oorspronkelijke stuk’

– DE TELEGRAAF OVER KONINGIN LEAR

OP HET PODIUM

De waardering en belangstelling voor TA-voorstellingen blijven groeien. Maar liefst 208.322 bezoekers mochten wij verwelkomen in binnen- en buitenland, tegenover 114.758 in 2014. Die groei kwam grotendeels voor rekening van **Antigone** met steractrice Juliette Binoche, maar over de hele linie groeide de belangstelling voor het werk van TA. Niet alleen door hun recordopkomst lieten bezoekers blijken wat zij vonden, ook lieten ze talrijke reacties achter op social media: **‘Koningin Lear** heeft me 3 uur lang geboeid en zelfs tot tranen geroerd. Dank,’ aldus een bezoeker op Facebook.

VOLLEDIG SPECTRUM

Het publiek kon TA in de volle breedte aan het werk zien in 2015. Maar liefst zeven nieuwe producties zagen het licht. Van solotoneel tot een samensmelting van drie Shakespeare-klassiekers voor veertien acteurs met 35 rollen, het acteurs- en techniekensemble van TA kan vrijwel elk denkbaar repertoirestuk bezetten. Het hechte ensemble met acteurs van verschillende leeftijden is niet alleen uniek in Nederland, het valt ook op in het buitenland. ‘Dat kennen we in Groot-Brittannië niet meer,’ zei theaterdirecteur Toni Racklin van het Barbican Center in NRC Handelsblad.

TRADITIE EN VERNIEUWING

TA tekende in 2015 voor in het oog springende, moderne uitvoeringen van gevestigd repertoire als **Antigone** of **Koningin Lear**, tot een nieuwe solovoorstelling speciaal geschreven voor Eelco Smits: **Song from Far Away**. Traditie en vernieuwing gaan hand in hand bij TA. Bij de megaproductie **Kings of war**, geregisseerd door Ivo van Hove, was die combinatie goed zichtbaar. Net als bij Romeinse tragedies in 2007 creëerde Van Hove op basis van drie Shakespeare-klassiekers een nieuwe voorstelling, dit keer met politiek leiderschap als thema. De leiders vertonen opvallende verwantschappen met die van nu. ‘Het is fascinerend om te zien hoe cruciale beslissingen over leven en dood van duizenden burgers tot stand komen’, aldus Ivo van Hove.

Dat vonden pers en publiek ook. ‘Kings of war was een van de aangekondigde hoogtepunten van de Wiener Festwochen en ze hebben gelijk gekregen’, aldus de Weense ORF na de première. Het publiek liet de acteurs tot zes keer toe applaus halen.

REPRISES

Ook andere voorstellingen werden goed ontvangen en trokken mensen naar het theater die er nog niet eerder kwamen. De reprises van **Nora** en **Othello** bijvoorbeeld, beide alleen in Amsterdam te zien, wisten gemiddeld 60% nieuwe bezoekers naar TA te krijgen. Ook **Medea** en **Een bruid in de morgen** trokken meer bezoekers dan verwacht. Alle reden voor TA om het reprisebeleid voor te zetten, in het buitenland, maar zeker ook in Amsterdam.

ON STAGE — AUF DER BÜHNE — SUR SCÈNE — NO PALCO

Voor de bewerkingen, regie, acteerprestaties en ensce-
nering van TA groeide de internationale belangstelling
in 2015. **Kings of war** trok vier internationale podia
en festivals als medefinanciers aan: Wiener Festwochen,
Théâtre National de Chaillot, Holland Festival en het
Londense Barbican Center. Deze opvolger van
Romeinse tragedies was overigens ook ‘gewoon’ in
Nederland tijdens het Holland Festival te zien.

Steractrice Juliette Binoche kwam de titelrol vervullen
in **Antigone**, een voorstelling die in Luxemburg,
Londen en Amsterdam stond, daarna de rest van de
wereld overging en 100.000 bezoekers trok in Europa
en de VS. Antigone was een coproductie met Les
Théâtres de la Ville de Luxembourg en Barbican Center
in Londen. Bijzonder was de volledig Engelstalige
cast. Met en bij Barbican beviel de samenwerking zo
goed, dat er voor 2017 opnieuw een voorstelling wordt
voorbereid: Obsession met Jude Law, Halina Reijn,
Gijs Scholten van Aschat en Robert de Hoog.

Song from Far Away werd samen met Centro
Internacional de Teatro ECUM in São Paulo en Young
Vic in Londen geproduceerd. Deze monoloog, die de
bekende Engelse auteur Simon Stephens speciaal voor
Eelco Smits schreef, stond na de wereldpremière in
São Paulo drie weken in Young Vic. Voor het eerst
werd in het Engels gespeeld, waarna Eelco Smits de
voorstelling in Amsterdam in het Nederlands opvoerde.
Deze tweetaligheid vergroot de mogelijkheden van
TA. Zo heeft het Galway Festival de voorstelling in
juli 2016 een hele week geprogrammeerd, in het Engels.

Met de Ruhrtriënnale kwam TA in september 2015
een driejarige samenwerking overeen om drie werken
van Louis Couperus op de planken te brengen. **De
stille kracht** was de eerste productie die op de triënnale
in première ging en daarna in Amsterdam te zien was.

WISSELWERKING

De internationale profilering van TA zorgt voor een
grotere belangstelling voor het werk van Nederlandse
schrijvers in het buitenland. Omgekeerd krijgt het
Amsterdamse publiek de mogelijkheid om nieuw werk
van gerenommeerde buitenlandse auteurs en regisseurs
te zien, zoals Simon Stephens, of het Australische
wonderkind Simon Stone die **Medea** bewerkte, een
voorstelling die in 2015 succesvol in reprise ging.
Regisseur Sam Gold koos voor Amsterdam als de plek
van zijn eerste voorstelling buiten New York. Zo was
Glazen speelgoed van Tennessee Williams in eigen
huis te bewonderen.

Ondertussen trekt TA in Amsterdam steeds meer
internationale bezoekers: 6% in 2015, terwijl dat in
2014 nog 2% was. De Engelstalige boventiteling die
TA bij haar voorstellingen op donderdag in Amsterdam
verzorgt, werpt zijn vruchten af.

VOORSTELLINGEN IN 2015

Nieuwe producties: Antigone (Sophocles), Koningin
Lear (Tom Lanoye naar William Shakespeare), Song
from Far Away (Simon Stephens), Kings of war
(William Shakespeare), De stille kracht (Louis
Couperus), Glazen speelgoed (Tennessee Williams)
en de voorstelling door jongeren: King Lear Jr.
Reprises: Maria Stuart (Friedrich Schiller), Medea
(Simon Stone naar Euripides), Nora (Henrik Ibsen),
Othello (William Shakespeare), Na de repetitie /
Persona (Ingmar Bergman), La voix humaine (Jean
Cocteau), The Fountainhead (Ayn Rand), Opening
Night (John Cassavetes), Kreten en gefluister (Ingmar
Bergman), Een bruid in de morgen (Hugo Claus) en
Lange dagreis naar de nacht (Eugene O’Neill).

In alliantie: **Adelheid | Female Economy** bracht de
productie Gesluerde monologen. **De Warme Winkel**
speelde Achterkant op het achtertoneel van Lange
dagreis naar de nacht.

TALENTONTWIKKELING

Hoewel in 2015 nog niet opgevoerd, waren de voor-
bereidingen voor **Liliom** door regisseur Julie Van den
Berghe al in volle gang. Zij belichaamt een van de
successen van TA-2, het platform van Toneelgroep
Amsterdam voor de ontwikkeling van (regie)talent.
Sinds 2007 werden tien TA-2 voorstellingen uitge-
bracht in samenwerking met Frascati Producties en
Toneelschuur Producties. Drie regisseurs uit dat pro-
gramma zijn nu artistiek leider van een gerenommeerde
instelling: Thibaud Delpout bij Theater Utrecht, Eric
de Vroedt bij het Nationale Toneel en Julie Van den
Berghe bij het Noord Nederlands Toneel. TA is van-
zelfsprekend betrokken bij een aantal opleidingen
– niet alleen bij toneelscholen waar onze acteurs en
regisseurs masterclasses geven en van waaruit studenten
hun stage bij TA vervullen – maar ook stromen er
bijvoorbeeld jonge scenografen, dramaturgen, pro-
ductieleiders en regie-assistenten binnen.

'HEERLIJK OM ZO TE MOGEN WERKEN'

ALS STAGIAIR VAN DE TONEELSCHOOL SPEELDE HIJ MEE IN KINGS OF WAR. NU MAAKT HARM DUCO SCHUT DEEL UIT VAN HET TA-ENSEMBLE. 'IEDEREEN WERKT OP DE TOPPEN VAN ZIJN KUNNEN. DAT WERKT AANSTEKELIJK.'

'Richard III (Hans Kesting) zit op het podium en wordt bezocht door geesten. Ik speel die van Prins Edward en ben de eerste die langs komt. Tijdens de repetitie zei Ivo van Hove: "Probeer maar iets. Je mag er 4-5 minuten over doen." Er stonden 30-40 mensen te kijken. Dan moet je opeens zo maar wat gaan doen. Dat vertrouwen heb je dus bij TA.'

NIVEAU

Het was de vuurdoop van Harm Duco Schut, toen nog stagiair van de toneelschool. 'Het is allemaal hyperprofessioneel. In het begin was dat overweldigend. Bij Ivo van Hove repeteren we iedere dag vier uur. Dan is er topconcentratie. Iedereen kent zijn tekst, niemand kletst of kijkt op zijn telefoon. Al tijdens de eerste repetitie werk je in de eerste versie van het decor. Er is licht, geluid, muziek. Er klopt al zoveel. Iedereen werkt op de toppen van zijn kunnen. Zo word je op een prettige manier aangestoken.'

AURA

'Je wilt laten zien dat je een geducht tegenspeler bent, dat je de ballen hebt om je medespelers te verrassen. Dan ontstaan er mooie dingen. Je biedt veel aan en dan hoor je terug of dat werkt of niet. Dat is ontzettend fijn, daar voel ik me zeker bij. Er heerst een vanzelfsprekende ontspanning tijdens de repetities. Het is een soort aura dat daarbinnen hangt.'

TA in 2015

HET VAK

'In één jaar TA heb ik meer geleerd dan in drie jaar toneelschool. Ik had het geluk ook met regisseur Sam Gold te mogen werken, in Glazen speelgoed. Hij is een andere man met een andere stijl en manier van werken. In het begin vond ik dat moeilijk inschatten. Dan zie je wat Chris Nietvelt en Eelco Smits zo goed kunnen: zien welke kant de regisseur op wil. Vooral over spelen heb ik het meest geleerd. Chris Nietvelt leerde me dat er voor elke zin een nieuwe gedachte uitgaat, of zelfs binnen een zin een nieuwe gedachte opkomt. Ze raadde me aan zin voor zin, woord voor woord door het stuk te gaan en lijstjes te maken van mogelijke gedachten en reacties van mijn personage. En uiteindelijk de beste kiezen. Niet te snel tevreden zijn. Chris heeft in de jaren dat ze speelt stapels schriftjes volgeschreven. Dat loont. Ze is voortdurend aan het schakelen. Dat maakt haar onvoorspelbaar.'

INTERNATIONAAL

'Met Kings of war was ik al in Wenen, Londen en Parijs. We deden alles samen: een doorloop, zwemmen in het hotel, eten. Er hing zo'n goede sfeer. Heerlijk om zo te mogen werken.'

HARM DUCO SCHUT IS IN 2016 TE ZIEN IN DE REPRISE VAN KINGS OF WAR EN GLAZEN SPEELGOED EN IN DE NIEUWE PRODUCTIE EMILIA GALOTTI.

PARTNERS IN PLAY

IEDER PARTNERSCHAP MET TA WORDT ANDERS INGEVULD. DAAROM VERTELLEN PERFORMANCE PARTNER ACCENTURE EN PARTNER RABOBANK AMSTERDAM HIERONDER OVER HUN ERVARINGEN IN 2015.

Voor onze partners organiseerden we diverse evenementen, waarbij acteurs en regisseurs achtergronden van voorstellingen kwamen toelichten. Er waren bijzondere hospitalitymogelijkheden in binnen- en buitenland en workshops in eigen huis.

Clifford Chance, Apprenticeship for Young Actors-partner, steunde in 2015 de jonge, succesvolle acteur Robert de Hoog.

PARTNER IN PERFORMANCE

Internationaal, innovatief, strevend naar excellentie en een platform voor toptalent: er zijn opvallende parallellen waar te nemen tussen performance partner Accenture en TA. ‘En de inhoudelijke verdieping geeft onze relatie iets extra’s’, vertelt Country Managing Director Manon van Beek.

‘Natuurlijk bezoeken we met onze klanten en relaties voorstellingen, met vaak een inleiding of diner met een acteur of regisseur. In 2015 deden we dat bij Koningin Lear, La voix humaine, The Fountainhead en Medea. Ook zijn we meegereisd met TA naar New York, Brussel en Parijs waar we onze internationale relaties een voorstelling van topkwaliteit konden aanbieden. Dat leverde memorabele avonden op. Dat geldt ook voor onze jaarlijkse strategiesessies in het toneeldecor, waaraan TA inhoudelijk bijdraagt. Omgekeerd profiteert TA van onze expertise voor de professionalisering van zijn organisatie.’

– **MANON VAN BEEK**
COUNTRY MANAGING DIRECTOR ACCENTURE

INHOUDELIJKE VERBINDING

‘In de voorstellingen van TA vinden we thema’s die ook in ons werk belangrijk zijn. Leiderschap bijvoorbeeld, maar dat kan ook communicatie, vertrouwen, samenwerking, diversiteit of talent zijn. TA ontwikkelde workshops waarin onze mensen een projectpresentatie of leiderschapssituaties oefenen met acteurs en theaterdocenten. Die houden spiegels voor en zien makkelijk andere perspectieven.’

GROEI

‘Met deze combinatie van activiteiten stijgt ons partnerschap met TA uit boven een gewone sponsorrelatie. Samen zoeken we voortdurend naar optimalisering. Zo blijft de samenwerking groeien.’

VOOR ELKAAR

De nauwe banden met onze partner Rabobank Amsterdam werden dit jaar onderstreept door een extra bijdrage van de bank aan de megaproductie Kings of war. ‘Een mooi voorbeeld van een samenwerking waarbij beide partijen iets voor elkaar kunnen betekenen,’ aldus directievoorzitter Alphons Kurstjens.

‘Toen Ivo van Hove ons over zijn plannen voor Kings of war vertelde, wisten we het meteen: hier willen we ons aan verbinden. Leiderschap is zo’n universeel thema. Het werd een indrukwekkende voorstelling, waarin de eeuwenoude thema’s leiderschap en macht werden vertaald naar de tijd van nu. Erg innovatief, van script tot decor.’

ACHTERGROND

‘Samen met onze relaties bezochten we de Wish you were here-bijeenkomsten en de voorstelling. Vooraf lichtte Ivo van Hove de achtergrond van de voorstelling toe tijdens een diner in de repetitieruimte. Dat was voor onze gasten heel bijzonder. Na afloop heb je dan andere gesprekken met elkaar. Ook Antigone met Juliette Binoche, De stille kracht en The Fountainhead maakten dit jaar indruk. Zeker in combinatie met Wish you were here. Dat is de kwaliteit waar je je relaties mee naartoe wilt nemen.’

‘DAT IS DE
KWALITEIT WAAR
JE JE RELATIES
MEE NAARTOE
WILT NEMEN.’

– **ALPHONS KURSTJENS**
DIRECTIEVOORZITTER RABOBANK AMSTERDAM

‘TA-JUNIOR HEEFT MIJN PASSIE VOOR THEATER AANGEWAKKERD. VOOR HET MAKEN EN HET SPELEN, EN NATUURLIJK HET KIJKEN NAAR. HET IS BIJZONDER EN TEGELIJK ZO FUNDAMENTEEL DAT ER EEN PLEK VOOR JONGEREN IS WAAR JE PROFESSIONEEL SAMEN AAN EEN VOORSTELLING WERKT MET ALLES WAT DAARBIJ HOORT.’

— **SCOTT ROBIN JUN, DEELNEMER TA-JUNIOR**
NU 3E-JAARS STUDENT TONEELACADEMIE MAASTRICHT

JONG EN NIEUW

‘Dat je met zo weinig spel zo veel betekenis kan geven aan je rol.’ TA-junior is even professioneel in aanpak als de andere artistieke producties en wordt altijd gekoppeld aan een ‘volwassen’ voorstelling. In 2015 was dat King Lear jr, waar 70 scholieren auditie voor hadden gedaan. 15 van hen maakten hun eigen voorstelling. Zij kregen de kans te spelen in een professionele omgeving, contact te hebben met ‘echte’ acteurs en meer over toneel, zichzelf en de wereld te ontdekken. En vooral: de liefde voor toneel te ontwikkelen. Moeiteloos raakten ze geïnspireerd door Shakespeare. Wat is mijn relatie met mijn vader eigenlijk? De spelers besloten het verhaal naar hun eigen hand te zetten, onder de begeleiding van regisseurs Victor Mentink en Priscilla Vaudelle. Zo verbonden de jonge spelers en hun 1512 bezoekers zich met thema’s van de TA-voorstelling.

UITSTRALING

‘Aan de kwaliteit doen we geen concessies’, vertelt Hoofd Educatie Wilma Smilde. ‘Wel is er bij educatie een tweede pijler: het proces. Het gaat ook om persoonlijke ontwikkeling. Tussen die pijlers zoeken we de balans. We scouten voor TA-junior niet zozeer op spelkwaliteit maar op podiumuitstraling. Zo krijgen jongeren met verschillende achtergronden een kans. Om hen te bereiken en vertrouwd te maken met het werk van TA geven we workshops op scholen: TA-junior in de klas. Ook docenten bieden we workshops aan. Zij benaderen dan weer de leerlingen. En we zijn de samenwerking aangegaan met het Calandlyceum, samen met de Rabobank Amsterdam, en met de Jeugdtheaterschool Zuid-Oost. Daar voerden ze hun eigen versies van King Lear op met een kleurrijke cast. Veel jongeren maken zo kennis met een voor hen onbekende wereld. En voor scholen is taalontwikkeling een van de redenen om met TA samen te werken.’

BOVEN JEZELF UITSTIJGEN

Meisje, 15 jaar, VMBO. Met een prachtige podium-uitstraling is ze geboren, maar om ‘je shine te pakken’ is een heel ander verhaal. Ze durft in de repetities niet aan de groep te laten zien wat ze heeft bedacht, ze blokkeert. In Lear, over vaders, danst ze uiteindelijk een solo geïnspireerd op een werkdag van haar vader. Die er niet is trouwens. Aan het werk. Net als haar moeder. Tijdens de inloop van het publiek gaat ze, uit zichzelf, op een tafel dansen.

IN HET TONEELBEELD

Het begon in 2012-2013 als een proefproject waarbij 8 groepen hun eigen voorstelling in het TA-toneelbeeld kwamen spelen. In 2015 voerden 22 scholen, community art- en amateurgroepen hun eigen versie van Nora, Lange dagreis naar de nacht, Medea, The Fountainhead, Kings of war of Othello op. Nieuw dit jaar was 5 X O: vijf Amsterdamse amateurgroepen bereidden in een weekend een korte presentatie van Othello voor. Het leverde voor 50 spelers twee volle zalen op met familie en vrienden die soms voor het eerst de Schouwburg bezochten.

PRIJZEN EN NOMINATIES

WINNAAR THEO D'OR 2015

MARIEKE HEEBINK

VOOR HAAR ROL IN MEDEA
IN REGIE VAN SIMON STONE

De Jury: ‘De acteurs van Toneelgroep Amsterdam creëerden samen met gastregisseur Simon Stone uit Australië een wervelende en moderne Medea. Helemaal van hier en nu, met kinderen die op speelse wijze de video hanteren – en tegelijkertijd onnadrukkelijk maar ontegenzeggelijk geworteld in de aloude Griekse Medea-mythe. Zoals eerder ook bij regisseurs als Susanne Kennedy (De Pelikaan) of Maren Bjørseth (Een bruid in de morgen) bewijst Heebink zich hier opnieuw als een leergierig, uiterst toegewijd en precies actrice. ‘Titelheldin’ in Stones Medea weet ze op een voorbeeldige en meeslepende wijze het wezen van die mythe in de kern te raken. Haar personage zou zo maar een bekende kunnen zijn: succesvol arts, getrouwd, twee zoontjes. Totdat ze op bepaald moment een wanhoopsdaad begaat – en tegen beter weten in hoopt dat het daarna toch weer goed kan komen. Heebink doseert de suspense van dit grote drama perfect. Verdriet, wanhoop en woede worden bijna tastbaar, haar lach jaagt angst aan ondanks de lichtheid ervan. Groots is haar emotionele kracht. Groots is de intimiteit die ze weet op te roepen. Groots is haar naturel. Groots is deze ultieme, klassieke rol van Marieke Heebink.’

WINNAAR LOUIS D'OR 2015

RAMSEY NASR

VOOR ZIJN ROL IN THE FOUNTAINHEAD
IN REGIE VAN IVO VAN HOVE

De Jury: ‘Een nieuwe moderne klassieker zag dit seizoen het licht met The Fountainhead, naar de op allerlei manieren spraakmakende ideeënroman van Ayn Rand uit 1943. In de bewerking van Ivo van Hove en dramaturg Koen Tachelet is de eigenzinnige architect Howard Roark het retorisch en emotioneel middelpunt, en het is op een krachtige en tegelijk mooi ingehouden manier waarop Ramsey Nasr hem gestalte geeft. De redeneringen, de woede om de middelmaat, de vlijmscherpe, schokkende analyses – ze komen als vanzelfsprekend over de lippen van dit charismatische multitalent. In hoeverre hij zich vereenzelvigt met zijn personage blijft natuurlijk ongewis, maar hij voert zijn strijd met de verleidingen van roem, macht en geld versus innerlijke noodzaak meesterlijk. Zo verrast hij keer op keer als veelzijdig en intelligent speler, die met zijn bijzondere, intense uitstraling elke voorstelling een impact meegeeft die verder reikt dan een toneelavond. Opnieuw prijzen we ons gelukkig dat Nasr zijn artistieke weg terug naar het theater heeft willen vinden.’

NOMINATIE THEO D'OR

HALINA REIJN IN MARIA STUART

NOMINATIE THEO D'OR

CHRIS NIETVELT IN MARIA STUART

NOMINATIE COLOMBINA

CAMILLA SIEGERTSZ IN EEN BRUID IN DE MORGEN

GESELECTEERD VOOR HET NEDERLANDS THEATER FESTIVAL

MEDEA, EEN BRUID IN DE MORGEN EN THE
FOUNTAINHEAD

GESELECTEERD VOOR HET VLAAMS THEATERFESTIVAL

THE FOUNTAINHEAD EN MEDEA

ALBERT VAN DALSUMRING

HANS KESTING

CÍRCULO DE CRÍTICOS DE ARTE DE CHILE

OPENING NIGHT

NOMINATIE VOOR DE BARCELONA CRITICS AWARDS

THE FOUNTAINHEAD

PRIJZEN VOOR

DIRECTEUR IVO VAN HOVE:

AMSTERDAMPRIJS VOOR DE KUNST 2015

VOOR BEWEZEN KWALITEIT (HORS CONCOURS)
VOOR IVO VAN HOVE & JAN VERSWEYVELD

OLIVIER AWARD

BESTE REGISSEUR VOOR A VIEW FROM THE BRIDGE

OLIVIER AWARD

BESTE PRODUCTIE VOOR A VIEW FROM THE BRIDGE

CRITICS' CIRCLE THEATRE AWARD

BESTE REGISSEUR VOOR A VIEW FROM THE BRIDGE

NOMINATIE LUCILLE LORTEL AWARD

BESTE REGISSEUR VOOR SCENES FROM A MARRIAGE

KWALITEIT MOGELIJK MAKEN

MET TA OP TOURNEE, ACHTERGRONDEN UITGELEGD KRIJGEN DOOR ACTEURS EN REGISSEURS ZELF EN UITGENODIGD WORDEN VOOR PREMIÈRES: STEEDS MEER MENSEN WILLEN ZICH VERBINDEN MET TA.

Naast de zakelijke partners Rabobank Amsterdam en Accenture, waarmee u op pag. 14-15 kennis kon maken, was er een opvallende groei van inkomsten uit particuliere steun. Maar liefst 7 toneelliefhebbers steunden als particulier producent een voorstelling van hun keuze in 2015. Ook 2 compagnons, 73 mecenasen en 50 TA-fans mochten wij verwelkomen. Met welke vorm ook, zij krijgen altijd meer inzicht in het maakproces van de voorstellingen. Hun steun maakt spraakmakende voorstellingen mogelijk in binnen- en buitenland en stimuleert de ontwikkeling van jong talent. Hierdoor stegen de eigen inkomsten uit de afdeling. De investering die TA in 2014 heeft gedaan, heeft in 2015 zijn vruchten afgeworpen.

TA mocht zich verder verheugen op een toename van inkomsten uit private fondsen. Zo steunde Stichting Ammodo De stille kracht, Stichting Doen onze activiteiten om nieuw niet-Nederlandstalig publiek te bereiken en het Fonds Podiumkunsten kende een bijdrage toe voor de nieuwe theatertekst Koningin Lear van Tom Lanoye. Daarnaast ontving TA bijdragen van P.W. Janssen's Friesche Stichting, Stichting Rotarkids en het Coöperatiefonds Rabobank Amsterdam voor educatieve activiteiten.

TA had in 2015 een gezonde financiële positie en eindigde het jaar met een positief resultaat.

STIMULEREND

Veel mecenasen, compagnons en particulier producenten maakten van de gelegenheid gebruik om met TA mee te reizen naar New York. In Amsterdam organiseerde TA exclusieve bijeenkomsten voor donateurs, waar Ivo van Hove, acteurs en de artistieke en technische teams meer inzicht gaven in de achtergronden van de voorstellingen. Hoe stimulerend dat kan zijn vertellen een mecenas en een particulier producent.

EXTRA GENIETEN VAN VERNIEUWEND TONEEL

Toneelliefhebbers Hans van Ramshorst en zijn vrouw bezochten zo ongeveer elke nieuwe voorstelling de afgelopen jaren. Langzamerhand rolden ze in hun mecenaat. 'Dat je *backstage* met Ivo van Hove en de acteurs kunt praten, voegt echt iets toe.'

'Mijn vrouw en ik waren al grote fan van van TA. We vinden het kwalitatief hoogwaardig en vernieuwend toneel, in de keuze van stukken, de bewerkingen en de decor-setting. Hoe er drie Shakespeare-tragedies tot een worden bewerkt, die benadering is prachtig. De eerste keer al met Romeinse tragedies, waar je in de pauzes op het toneel tussen de spelers kon zitten. Ook het decor van Na de repetitie / Persona bijvoorbeeld, waar een enorme bak water stond waarin stormen en

orkanen plaatsvonden. Of bij Koningin Lear, waar het water "omhoog viel". Het is allemaal zo vernieuwend.'

ACTEURS ONTMOETEN

'Op mijn afscheidsreceptie bij mijn pensioen, vroeg ik mijn gasten om in plaats van een cadeau, een bijdrage op de rekening van TA te storten. Als dank daarvoor werd ik door TA twee keer op backstage-bijeenkomsten voor mecenasen uitgenodigd. Daar hoor je meer over de achtergrond van stukken. Met Ivo van Hove of de acteurs kan je persoonlijk een gesprek hebben. Dan gaat het nog veel meer leven. Daarop werd ik benaderd of ik mecenas wilde worden. Dat doe ik nu met veel plezier. Je krijgt er leuke dingen voor terug.'

KWALITEIT

'Als mecenas draag je bij aan de kwaliteit van TA. Iedere keer komen er nominaties bij, voor Kings of war bijvoorbeeld. Alle grote prijzen voor acteurs zijn met regelmaat voor TA. Ook in 2015 weer. En Ivo van Hove is een waanzinnige asset. Nu gaat TA in een coproductie het Nederlandse toneel naar het buitenland brengen. Dat vind ik schitterend.'

‘NEW YORK WAS EEN BELEVENIS. HET IS GEWELDIG OM EEN WERK ALS LAZARUS OF A VIEW FROM THE BRIDGE SAMEN MET ANDERE MECENASSEN IN HET BUITENLAND TE ZIEN. ZO KUN JE DE ONTWIKKELING IN HET WERK VAN IVO VAN HOVE EN JAN VERSWEYVELD OPTIMAAL VOLGEN. HET IS MOOI DAT TA DIT SOORT REIZEN ORGANISEERT!’
– EMMERIQUE GRANPRÉ MOLIERE

MEE NAAR ONGEKENDE HOOGTEN

ZE WAREN DE ALLEREERSTE PARTICULIER PRODUCENTEN EN ONDERSTEUNDEN EEN VOORSTELLING VAN HUN EIGEN KEUZE. MARCELLE EN JOOST KUIPER RAAKTEN ZO BETROKKEN, DAT ZE VAKER VOORSTELLINGEN GINGEN ‘PRODUCEREN’. ZO KREGEN ZE EEN KIJKJE IN DE ARTISTIEKE KEUKEN VAN HET PRIJSWINNENDE MEDEA.

‘Bij Toneelgroep Amsterdam denk ik meteen aan een hoog niveau en onder leiding van Ivo van Hove stijgt TA naar ongekende hoogten’, vertelt Marcelle Kuiper. ‘Daarom is het particulier producentschap zo aantrekkelijk. Je kunt het repetitieproces bijwonen en dat biedt veel verrassingen in het artistieke proces. Dat heeft zo’n meerwaarde, nog meer dan als het stuk af is.’

NOG NIET AF

‘TA is altijd heel vrijgevig, met openbare repetities waar iedereen naartoe kan. Maar als producent ga je veel verder terug: naar de scenografiepresentatie, als ze zelf nog heel erg aan het zoeken zijn. Bij Medea bijvoorbeeld, met regisseur Simon Stone, was het script nog niet af toen ze begonnen. Voor de spelers was dat een uitdaging; dat zijn ze niet gewend. Dan zie je hoe bijvoorbeeld Marieke Heebink en Aus Greidanus jr. dat professioneel oppakken.’

ANDERE BLIK

‘Het allerbijzonderste is dat het mij een andere blik op Medea heeft gegeven. Ze werd in het verleden vaak als een heks afgeschilderd. Wie vermoordt er nu zijn eigen kinderen? Simon Stone maakte een bewerking naar een eigentijdse Medea, gebaseerd op een waar gebeurd verhaal in de VS. Een vrouw die zo wanhopig en waanzinnig wordt nadat haar man haar verlaten heeft, dat zij haar

TA in 2015

huis met haar kinderen in brand steekt. Simon Stone brengt het verhaal zo, dat je gaat meevoelen met de vrouw en je bijna kunt voorstellen dat iemand tot zoiets extreems komt. Marieke Heebink vertolkt deze rol op magistrale wijze. Zij heeft terecht de Theo d’Or voor haar rol gekregen. Ik heb deze Medea een aantal keren gezien en iedere keer met dichtgesnoerde keel.’

SIGNAATUUR

‘Door onze aanwezigheid bij het repetitieproces ben ik getuige geweest van de zoektocht van Simon Stone met de acteurs naar deze Medea. Bijzonder om te zien hoe doorgewinterde acteurs zich aanpassen aan een veel jongere en minder ervaren, maar zeer getalenteerde, regisseur.’

KANS

‘Ivo van Hove geeft jonge, getalenteerde regisseurs een kans. Dat zagen we eerder bij Thibaud Delpeut met zijn Nora. Om Ivo van Hove zelf aan het werk te zien is een cadeautje. Met hem hebben we Lange dagreis naar de nacht en ook De stille kracht ‘geproduceerd’. Hij heeft een enorme professionaliteit, waarmee hij zijn acteurs, jong en oud, ‘dresseert’. Een unieke kans en leerschool voor jonge acteurs. Karina Smulders bijvoorbeeld, kwam van een tv-serie naar TA. Zij is uitgegroeid tot een geweldige actrice. Dat is de kracht van Ivo van Hove.’

TA DANKT IN 2015

PERFORMANCE PARTNER

Accenture

AMSTERDAM PARTNER

Rabobank Amsterdam

APPRENTICESHIP FOR YOUNG ACTORS

Clifford Chance

ZAKELIJKE RELATIES

Bergh Stoop & Sanders

Van Lankveld

Levtec

Lavazza

PARTICULIER PRODUCENTEN

Harry en Marijke van den Bergh

Gert-Jan en Corinne van den Bergh-Raat

Joachim Fleury

Emmerique Granpré Moliere

Jaap en Mies Kamp

Joost en Marcelle Kuiper

Anda Winters

COMPAGNON

Hans en Manuschka de Haan-Koelega

Familie Staal Fonds

MECENASSEN

Jetty Algra en Paul Sleurink

Frida van Ammers en Hans Sonneveld

Robert Bausch

Rob van den Bergh

Robert Broekema

Jan Lange en Mies Buisman

Nora Coers

Trudy Derksen

Dhr. P.H. Dorsman

Saskia en Ferdinand Eekels

Dhr. B.M. van Eijnatten

Charles Eijsbouts en Irene van Affelen

Gonnie Ente en Ger Timmer

Alper Tekinerdogan

Hester Eriks en Dinko Valerio

Mevr. M.M.A. van de Geijn-Verhoeven

Mevr. S. Gerritse

Dhr. Serge J.H. Gijrath

Marie-José Grotenhuis

Philip Hartog en Marianne Heemskerk

Hinderrustfonds

Peter Nohlmans en Esther Kwaks

Bart Hofker en Ilse Lasschuijt

Joost Houtman en Jeffrey Ong

Dhr. en Mevr. Hoy

Jan Erik en Judith Janssen-Schulp

Mies en Jaap Kamp

Jeroen van Ingen en Jaap Kooijman

Rutger Koopmans en Louise ter Kuile

Erna Kortlang

James Leyer

Evert Meiling en Marry de Gaay Fortman

Rob en Marijke van Oordt

Dirk van Oostveen en Frederike van Oostveen

Bob en Laura Post-De Wilde

Dirk Raes

Hans van Ramshorst en Heidi van der Kooij

Paul Remarque en Loes van Toorn

Fam. Ribbink-Van den Hoek

Naomi Russell

Rob van Schaik en Wijnanda Rutten

Willem en Paula van der Schoot-Van Voorst

Julienne Straatman

Mevr. A.W. Swarttouw-Schaberg

Elsbeth van Tets

Ton Venhoeven en Helga Lasschuijt

Jeroen en Carien Wassink-Bevelsberg

Ernst L. van de Water en

Carolina van Iperen-Van de Water

Maarten en Marijke van der Weijden

Fam. J.P.W. Willems-Veldhuijzen van Zanten

Wijtze Zwolsman

Haar anonieme schenkers en alle TA-Fans

ORGANISATIE

RAAD VAN TOEZICHT

Na 12 jaar lidmaatschap heeft TA afscheid genomen van voorzitter Rutger Koopmans. In juni werd hij opgevolgd door Marry de Gaay Fortman, partner bij Houthoff Buruma.

Ook Wouter Bos en Ruud Nederveen hebben de RvT verlaten. Vervanging voor hen was al gevonden in 2014, namelijk Nelsje Musch-Elzinga, zakelijk directeur Blazhoffski Productions B.V. en Otto van der Harst, Directeur Communicatie Aegon Nederland. Daarmee bestaat de RvT uit de volgende personen:

Marry de Gaay Fortman (Voorzitter)

Tineke Bahlmann

Noraly Beijer

Nelsje Musch-Elzinga

Otto van der Harst

CODE CULTURAL GOVERNANCE

De RvT past de Code Cultural Governance toe. Ze vormt voor de RvT een leidend instrument bij het toezicht houden. Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.

De RvT heeft in 2015 een notaris opdracht gegeven om de statuten te actualiseren aan de hand van de herziene Code Cultural Governance en de meest actuele ANBI-vereisten.

TEKST

IRENE BLOEMINK

REDACTIE

MAURITS MUSCH

FOTOGRAFIE

JAN VERSWEYVELD

SANNE PEPER

HENRI VERHOEF

VORMGEVING

BRIGIET VAN DEN BERG

JAN VERSWEYVELD

JUDITH VAN DER VELDEN

DRUK

SSP AMSTERDAM

TONEELGROEP AMSTERDAM

MARNIXSTRAAT 427

NL – 1017 PK AMSTERDAM

+31 20 795 99 00

INFO@TGA.NL

TGA.NL

@TGAMSTERDAM

FACEBOOK.COM/TONEELGROEPAMSTERDAM

ENSEMBLE 2015

GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT | FRIEDA PITTOORS | AUS GREIDANUS JR. | ROELAND FERNHOUT | HARM DUCO SCHUT | MARIA KRAAKMAN | HÉLÈNE DEVOS
ROBERT DE HOOG | HUGO KOOLSCHIJN | HALINA REIJN | JANNI GOSLINGA | EELCO SMITS | RAMSEY NASR | KITTY COURBOIS | VANJA RUKAVINA | BART SLEGGERS
MARIEKE HEEBINK | HANS KESTING | GAITE JANSEN | FRED GOESSENS | CHRIS NIETVELT | CELIA NUFAAR | JIP VAN DEN DOOL | ALWIN PULINCKX